

**Kulturnämndens
handlingsplan mot
våldsbejakande
extremism
2026**

**Kulturnämndens handlingsplan mot våldsbejakande extremism
2026**

Dnr: KUL 2026/843

Innehåll

Inledning	3
Kulturnämndens verksamhet i arbetet mot VBE	4
Lokal lägesbild	4
Källor	6
Resultat av källorna	6
Analys	7
Kulturnämndens aktiviteter kopplat till våldsbejakande extremism ...	8
Kulturnämndens aktiviteter	9

Inledning

Stockholm stads riktlinjer i arbetet mot våldsbejakande extremism är utgångspunkt för arbetet i denna handlingsplan. Denna handlingsplan omfattar kulturnämnden: kulturförvaltningens verksamheter och ligger till grund för prioriteringar av insatser framåt.

Våldsbejakande extremistmiljöer utgör ett hot mot samhällets grundläggande struktur, dess styrelseskick eller de politiska företrädarna på olika nivåer. På så sätt kan våldsbejakande extremistmiljöer utgöra ett hot mot hela demokratin och dessutom ett allvarligt hot mot medborgares möjligheter att utöva sina demokratiska rättigheter.

Stadens arbete riktas huvudsakligen mot tre extremistmiljöer; den våldsbejakande högerextremistiska, den våldsbejakande vänsterextremistiska, och den våldsbejakande islamistiska miljön. Att stadens arbete fokuserar på dessa miljöer beror på att Säkerhetspolisen bedömer att det inom dessa finns individer och grupper som anser det som legitimt att begå brott med målet att förändra rådande samhällsordning i Sverige. De utgör ett hot mot demokratin och individers möjligheter att utöva sina demokratiska fri- och rättigheter.¹

Stadens insatser innefattar även ett förebyggande arbete mot ensamagerande gärningspersoner. Dessa personer är inte med i en grupp/organisation, utan agerar istället på egen hand utifrån en extremistmiljös ideologi. Säkerhetspolisen gör bedömningen att ensamagerande gärningspersoner som motiveras av våldsbejakande islamistisk extremism eller våldsbejakande högerextremism utgör ett av de främsta attentatshoten. Enligt Säkerhetspolisen är dessa individers syn på samhällsutvecklingen inte sällan influerade av konspirationsteorier. Många av dem är unga och lider ofta av psykisk ohälsa. Digitaliseringen har inneburit att dessa individer – men även de organiserade våldsbejakande extremistiska miljöerna – har en tydlig närvaro på nätet.²

I staden finns en struktur för arbetet mot våldsbejakande extremism som utgår från riktlinjer som beslutats av kommunfullmäktige. Alla stadsdelsnämnder och fem särskilt berörda facknämnder; socialnämnden, arbetsmarknadsnämnden, idrottsnämnden, kulturnämnden och utbildningsnämnden, har handlingsplaner. Syftet med handlingsplanerna är att säkerställa en tydlig ansvarsfördelning och struktur för arbetet med att förebygga och motverka våldsbejakande extremism på lokal nivå. I handlingsplanerna finns lokala lägesbilder som närmare beskriver de lokala förutsättningarna och utmaningarna.

Läs mer om stadens arbete på intranätet under 'Våldsbejakande extremism'. Här finns också stöd och utbildningar för stadens medarbetare samlat.

¹ Säkerhetspolisen (2023). *Våldsbejakande extremism*. [Våldsbejakande extremism - Säkerhetspolisen \(sakerhetspolisen.se\)](https://www.sakerhetspolisen.se) [2023-08-30]

² Säkerhetspolisens årsbok 2022/2023, s.18–19, 30–33, 48–49

Kulturnämndens verksamhet i arbetet mot våldsbejakande extremism

Kulturnämnden arbetar genom kulturförvaltningen och Stadsarkivet för att ge invånare och besökare möjlighet att ta del av och själva skapa kultur. Ett brett och inkluderande kulturliv bidrar till att stärka demokratiska värderingar, delaktighet och yttrandefrihet, vilket är en viktig del i det förebyggande arbetet mot våldsbejakande extremism.

Verksamheten bedrivs i öppna och publika miljöer, både i lokaler och i det offentliga rummet. Dessa miljöer fungerar som mötesplatser där människor med olika bakgrund kan mötas. Genom att arbeta för trygga och inkluderande miljöer bidrar förvaltningen till att motverka utanförskap, polarisering och antidemokratiska uttryck.

Förvaltningen följer utvecklingen inom kulturlivet och deltar i stadsplaneringen för att ge kulturen en självklar plats i staden. I detta arbete är det centralt att uppmärksamma miljöer där det finns risk för att människor dras in i destruktiva sammanhang, så att förebyggande insatser kan sättas in i tid.

Lokal lägesbild

Arbetet med våldsbejakande extremism (VBE) har under de senaste åren gått från att i första hand handla om att bygga upp grundläggande rutiner till att i större utsträckning handla om hur arbetet tillämpas, följs upp och utvecklas i verksamheten. Flera av de arbetssätt som tidigare tagits fram är idag en del av kulturförvaltningens ordinarie och systematiska säkerhetsarbete, vilket har stärkt förutsättningarna att identifiera, förebygga och hantera risker. Samtidigt visar det samlade underlaget att det finns fortsatt behov av att fördjupa kunskapen, stärka rapporteringen och säkerställa en mer enhetlig tillämpning i hela organisationen.

För att få en tydligare bild av kunskapsläget och identifiera behov av stöd och utbildning genomfördes tidigt under 2026 en enkät riktad till samtliga chefer inom förvaltningen. Enkäten besvarades av 30 chefer och har utgjort ett viktigt underlag i arbetet med att bedöma verksamheternas förutsättningar att arbeta förebyggande samt hantera situationer kopplade till våldsbejakande extremism.

Kulturnämnden bedriver verksamhet på ett stort antal platser runt om i Stockholm genom kulturförvaltningen och Stadsarkivet. Verksamheterna finns i samtliga stadsdelar och omfattar bland annat bibliotek, museer samt utställningar och evenemang. Den breda närvaron i publika miljöer innebär att verksamheten både påverkas av och är en del av stadens samlade lägesbild, vilket ställer krav på en god förståelse för lokala förutsättningar samt en fungerande samverkan med andra aktörer.

Den lokala lägesbilden bygger på flera kompletterande källor. Information hämtas bland annat från stadens incidentrapporteringssystem (IA), där inkomna ärenden följs upp och analyseras. Under perioden 2024-01-01 till 2025-12-31 har totalt 16 incidenter rapporterats med koppling

till området. Utöver detta bidrar ansvariga inom trygghets- och säkerhetsarbetet med iakttagelser från verksamhetsbesök i förvaltningens publika miljöer.

En viktig del i lägesbildsarbetet utgörs av samverkansöverenskommelsen med Polismyndigheten. Genom löpande dialog och informationsutbyte tar kulturförvaltningen del av aktuell lägesbild och utveckling i staden, inklusive tendenser, händelser och risker med koppling till våldsbejakande extremism. Detta utgör ett viktigt komplement till den egna bilden av läget.

Därutöver deltar förvaltningen i stadens återkommande nätverk och forum inom säkerhet och våldsbejakande extremism. Genom dessa veckovisa avstämningar sker ett kontinuerligt erfarenhetsutbyte mellan fackförvaltningar och stadsdelsförvaltningar, vilket bidrar till ökad samordning och en mer samlad förståelse för utvecklingen inom staden.

Vid händelser där något kopplat till våldsbejakande extremism uppmärksammas används stadens blankett för avidentifierad information som en del av stadens gemensamma arbetssätt. Under perioden 2024-01-01 till 2025-12-31 har endast två sådana ärenden rapporterats. Detta indikerar att rapporteringsvägen inte nyttjas fullt ut och att det finns behov av att öka kunskapen om när och hur den ska användas.

Den samlade bedömningen är att det finns viss risk att kulturförvaltningens publika miljöer kan utnyttjas för att sprida våldsbejakande extremistiska budskap. Detta kan exempelvis ske genom affischering och spridning av material, genom närvaro av personer som bär symboler eller uttrycker sådana åsikter, eller i samband med föredrag och evenemang där budskap framförs. I samband med större publika evenemang finns även en risk kopplad till våldsbejakande extremism i ett bredare perspektiv, inklusive risken för allvarliga incidenter eller attentat.

Det bedöms även finnas en risk för att situationer kan eskalera, särskilt i sammanhang där HBTQIA+-relaterat innehåll ifrågasätts eller utmanas av aktörer som motsätter sig det fria ordet och grundläggande demokratiska värderingar. Sådana situationer kan påverka tryggheten i verksamheten och förutsättningarna att genomföra arrangemang på ett öppet och tillgängligt sätt.

Som en del i att stärka förmågan att hantera allvarliga händelser har kulturförvaltningen under perioden 2024-01-01 till 2025-12-31 genomfört en omfattande satsning kopplad till pågående dödligt våld (PDV). Arbetet har omfattat både utbildningsinsatser och utveckling av rutiner för hur verksamheterna ska agera vid denna typ av händelser. Satsningen har stärkt beredskapen i organisationen, särskilt i förhållande till scenarier där våldsbejakande extremism kan ta sig uttryck i form av allvarliga våldshändelser, inklusive ensamagerande gärningspersoner. Samtidigt finns behov av att fortsätta utveckla arbetet för att säkerställa en mer likvärdig förmåga i hela förvaltningen.

För att förebygga dessa risker bedrivs ett systematiskt arbete inom flera delar av verksamheten. Vid fördelning av kulturstöd genomförs kontroller och fördjupade analyser

innan beslut fattas och medel betalas ut. Därutöver genomförs årliga fördjupade granskningar av ett urval av stödmottagare.

Inom evenemangsverksamheten används en gemensam mall för riskanalys inför olika typer av arrangemang, såsom författarsamtal, föredrag och andra publika tillställningar. Arbetet fortsätter med att öka användningen av mallen i hela verksamheten.

Kulturförvaltningen följer Stockholms stads riktlinjer i arbetet mot våldsbejakande extremism (KS 2024/76), vilka tydliggör ansvar och arbetsätt för stadens nämnder och bolag. För kulturförvaltningen innebär detta ett ökat fokus på det förebyggande arbetet i den dagliga verksamheten, samt på att säkerställa fungerande rutiner för att identifiera, hantera och följa upp händelser. Riktlinjerna lyfter särskilt vikten av att uppmärksamma ensamagerande individer och påverkan i digitala miljöer.

Sammantaget bedöms kulturförvaltningen ha en grundläggande förmåga att förebygga och hantera händelser kopplade till våldsbejakande extremism. Samtidigt kvarstår behov av att stärka kunskap, rapportering och enhetlig tillämpning i hela organisationen.

Källor

- * Enkätundersökning till alla chefer om våldsbejakande extremism
- * Stadens incidentrapporteringssystem (IA)
- * Stadens blankett för avidentifierad information
- * Lägesbildsdelning inom ramen för samverkansöverenskommelsen
- * Forum och nätverksmöten via stadsledningskontoret
- * Stockholms stads riktlinjer i arbetet mot våldsbejakande extremism KS 2024/76
- * Omvärldsbevakning dels via ansvariga myndigheter och organ såsom Polismyndigheten, CVE, Center mot våldsbejakande extremism, MCF, Myndigheten för civilt försvar

Resultat av källorna

Resultatet från kulturförvaltningens samlade källor visar att förekomsten av händelser med tydlig koppling till våldsbejakande extremism fortsatt är begränsad. Uppföljningen av inkomna ärenden i stadens incidentrapporteringssystem (IA) visar att totalt 16 incidenter har rapporterats under perioden 2024-01-01 till 2025-12-31. Vid fördjupad analys av dessa ärenden framgår att flera incidenter har kopplingar till högerextremistiska våldsbejakande miljöer eller individer. Samtidigt har det i de flesta fall inte kunnat fastställas någon organiserad eller samordnad verksamhet bakom händelserna.

Enkätundersökningen som genomfördes under 2026, med 30 svarande chefer av 58, bekräftar denna bild. En mindre andel av verksamheterna uppger att de har uppmärksammat händelser som kan kopplas till våldsbejakande extremism. De händelser som lyfts är i huvudsak av lågintensiv karaktär och rör enstaka förekomster av affischering eller spridning av material, närvaro av personer som bär symboler eller uttrycker extrema åsikter, samt vissa incidenter kopplade till hot och kränkningar. Det har inte framkommit några tydliga indikationer på

systematisk rekrytering, organiserad verksamhet eller påverkan kopplad till exempelvis kulturstöd eller lokaluthyrning.

Samtidigt visar både enkätresultatet och övriga underlag att det finns variationer i kunskap och arbetssätt inom förvaltningen. I vissa verksamheter finns en osäkerhet kring hur våldsbejakande extremism ska identifieras och hanteras i praktiken. Detta förstärks av det begränsade antalet inkomna ärenden via stadens blankett för avidentifierad information, där endast två ärenden har rapporterats under perioden. Sammantaget indikerar detta att befintliga rapporteringsvägar och arbetssätt inte nyttjas fullt ut.

Den samlade lägesbilden, inklusive omvärldsbevakning och samverkan med andra aktörer, indikerar att hotbilden i nuläget främst präglas av lågintensiva händelser och enskilda uttryck snarare än organiserad verksamhet. Samtidigt finns en medvetenhet om att dessa uttryck kan utgöra delar av en större kontext och att det finns en risk för eskalering, särskilt i publika miljöer och i samband med evenemang.

Mot denna bakgrund kvarstår ett behov av att vidareutveckla arbetet inom området. Kulturförvaltningen bedömer att det finns behov av att stärka utbildningsinsatser för både chefer och medarbetare, med fokus på att öka förmågan att identifiera, bedöma och hantera situationer kopplade till våldsbejakande extremism.

Kulturförvaltningen avser därför att fortsätta arbetet med att öka genomförandet av stadens utbildningar inom området, samt säkerställa att kunskap om våldsbejakande extremism inkluderas i introduktionen för nyanställda. Förvaltningen utgår från stadens centralt framtagna stödmaterial och utbildningar i det fortsatta arbetet.

Analys

Den samlade analysen av kulturförvaltningens underlag visar att rapporterade händelser med koppling till våldsbejakande extremism är få i förhållande till verksamhetens omfattning. I kombination med resultatet från enkätundersökningen indikerar detta dock att det finns ett fortsatt behov av att stärka kunskapen om vad våldsbejakande extremism innebär, samt hur sådana händelser ska identifieras, bedömas och rapporteras. En ökad kunskapsnivå bedöms vara en förutsättning för en mer enhetlig och ändamålsenlig tillämpning av rapporteringsrutiner inom förvaltningen.

Det begränsade antalet inkomna ärenden via stadens blankett för avidentifierad information, där endast två ärenden har rapporterats under perioden, förstärker bilden av att befintliga rapporteringsvägar inte nyttjas fullt ut. Detta indikerar en osäkerhet kring när och hur rapportering ska ske, vilket i sin tur understryker behovet av tydligare vägledning samt återkommande informations- och utbildningsinsatser.

Vidare visar både IA-rapporteringen och enkätresultatet att de incidenter som förekommer i huvudsak är av lågintensiv karaktär, såsom affischering, spridning av material,

symbolbärande eller uttryckta åsikter. Samtidigt finns indikationer på kopplingar till högerextremistiska miljöer. Även om någon organiserad eller samordnad verksamhet inte har kunnat fastställas, bedöms dessa signaler vara viktiga att uppmärksamma, då de kan utgöra tidiga indikatorer på en bredare problematik.

Analysen visar även att det finns variationer i kunskap och arbetssätt mellan olika verksamheter. Detta påverkar förmågan att identifiera och hantera situationer kopplade till våldsbejakande extremism, liksom förmågan att nyttja befintliga samverkansformer och rapporteringskanaler på ett ändamålsenligt sätt.

Utifrån omvärldsbevakning och samverkan med berörda aktörer framgår att samhällsutvecklingen präglas av en ökad polarisering, där spridning av budskap och påverkan i digitala miljöer sker snabbt. Detta ställer högre krav på verksamheternas förmåga att tidigt uppmärksamma och hantera signaler kopplade till radikaliserings och antidemokratiska uttryck. Särskilt relevant är risken kopplad till ensamagerande individer, där steget från åsikt till handling kan vara kort.

Mot denna bakgrund bedöms det finnas ett fortsatt behov av att stärka det förebyggande arbetet, särskilt genom:

- * ökad kunskap och utbildning inom området,
- * tydligare stöd för rapportering i IA och via avidentifierad information,
- * samt en mer enhetlig tillämpning av rutiner och arbetssätt i hela organisationen.

Som en del i detta arbete fortsätter kulturförvaltningen även med praktiska utbildningsinsatser kopplade till pågående dödligt våld (PDV), i syfte att stärka verksamheternas förmåga att agera vid allvarliga våldshändelser.

För att säkerställa ett ändamålsenligt och enhetligt arbetssätt ska stadens rutin för hantering av oro eller händelser kopplade till våldsbejakande extremism fortsatt tillämpas inom förvaltningen.

Kulturnämndens aktiviteter kopplat till våldsbejakande extremism

Utifrån den samlade lägesbilden och identifierade behov genomför kulturnämnden ett antal insatser och aktiviteter inom sitt verksamhetsområde. Arbetet inriktas på att stärka det förebyggande arbetet mot våldsbejakande extremism samt att utveckla förmågan att identifiera, bedöma och hantera händelser kopplade till området.

Insatserna omfattar såväl interna utvecklingsåtgärder som externa aktiviteter och genomförs i samverkan med andra förvaltningar och relevanta aktörer. Arbetet bedrivs både inom ordinarie linjeverksamhet och genom riktade insatser utifrån identifierade behov.

Kulturnämndens aktiviteter

Aktivitet	När	Vem	Uppföljning
Samverkan genom regelbundna möten med stadsdelsförvaltningar, fackförvaltningar och externa aktörer för utbyte av lägesbild och information kopplat till våldsbejakande extremism.	Löpande	Lokal- och säkerhetsenheten	Veckobrev, insatser och information vid behov.
Intern samverkan genom arbetsmöten mellan avdelningar i syfte att stärka gemensamma arbetssätt, identifiera behov av utbildning samt säkerställa tillämpning av stadens riktlinjer.	Löpande	Samtliga avdelningar i samverkan med administrativa staben	Avstämning i verksamhetsuppföljning (VB)
Stöd i incidentrapportering genom IA-samordning, inklusive vägledning och kvalitetssäkring vid registrering och hantering av VBE-relaterade händelser.	Löpande	Lokal- och säkerhetsenheten	Avstämning i verksamhetsuppföljning (VB)
Öka kunskapen om våldsbejakande extremism genom utbildningsinsatser för chefer och medarbetare, inklusive spridning av stadens grundutbildning samt informationsinsatser kopplade till identifierade behov i enkätundersökningen.	Löpande	Samtliga avdelningar, samordnat av VBE-samordnare	Uppföljning av genomförda utbildningar och deltagandegrad
Fortsatt utveckling av förvaltningens VBE-samordnare i samverkan med stadsledningskontoret.	2026	VBE-samordnaren	Enhetschef för lokal- och säkerhetsenheten
Genomföra och vidareutveckla praktiska utbildningsinsatser kopplade till pågående dödligt våld (PDV) för att stärka verksamheternas förmåga att agera vid allvarliga händelser.	Löpande	Lokal- och säkerhetsenheten	Lokal- och säkerhetsenheten
Säkerställa efterlevnad av demokrativillkor vid fördelning av kulturstöd genom kontroller och fördjupade analyser av sökande samt årlig uppföljning av stödmottagare.	Löpande / Årligen	Kulturstödsenheten, lokal- och säkerhetsenheten samt extern part vid behov	Redovisning till enhetschef för kulturstödsenheten
Fortsatt arbete med att utveckla och implementera rutiner för lokaluthyrning och upplåtelse i enlighet med stadens riktlinjer.	Löpande	Berörda avdelningar i samverkan med administrativa staben	Avstämning i verksamhetsuppföljning (VB)